

když při pochybnostech o smyslu ustanovení oznámení neučinil a vydával se tak v nebezpečení ztráty nároku z pojištění. K zachování této opatrnosti byl žalobce povinen i proti žalované pojišťovně, by tato mohla učiniti opatření, která ve svém zájmu uzná za vhodná. Přes to však odvolací soud neposoudil spor právně mylně. I, zanedbá-li pojistník z hrubé nedbalosti oznámení podle čl. 14 podmínek, neztrácí podle čl. 16 nárok ze smlouvy pojišťovací, nemělo-li porušení to vliv ani na zjištění pojistné příhody, ani na zjištění nebo objem plnění závazku pojišťovatelova. Odvolací soud po této stránce v důsledku svého názoru, že žalobci nelze vytýkati, že oznámení opominul z hrubé nedbalosti, rozsudek prvního soudu nepřezkoumal, ač se tento i touto okolností zabýval. Soud ten shledal, že v souzeném případě opominuté oznámení trestního řízení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody, ani na zjištění nebo objem plnění závazku žalované strany. Úsudek ten jest správný. Při naprosté jednoduchosti úrazu Antonína L-a, jak jest patrný z trestních spisů, jimiž soud první stolice provedl důkaz, nelze seznati, jaký vliv by v uvedených směrech mohlo míti opomenutí oznámení, ani jak by žalovaná strana mohla působiti na trestní řízení. Z trestních spisů jest bezpečně patrné i, jak k úrazu došlo, i zavinění žalobcovo na něm, jež musilo vésti k odsouzení žalobcovu. Než i spoluzavinění L-ovo jest z nich patrné. I následky zjištěného poranění L-ova byly toho druhu, že byly i po oznámení úrazu z 28. dubna 1931 zjistitelné a tím byl zjistitelný i závazek pojišťovatelův a na objemu jeho se nic nezměnilo. Ustanovení citovaného článku podmínek o objemu závazku má na mysli objektivní jeho rozsah, jak se podává na podkladě pojišťovací smlouvy a skutečných následků úrazu, nikoli subjektivní momenty žalovanou v odvolání zmíněné, pro které poškozený bývá prý ochotnějším ke smíru pro pojišťovnu příznivějším. K posouzení všech těchto okolností na základě trestních spisů není třeba než právnických znalostí a obvyklé životní zkušenosti.

Čís. 13609.

Železniční dopravní řád ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n.

Železnice musí, vadí-li tomu okolnosti opodstatňující vyšší moc (nízký stav vody) odepřítí příjem dopravy, po případě zastaviti přepravu. Klesl-li teprve z a dopravy zboží vodní stav tou měrou, že lodního prostoru nebylo lze plně využití, nelze přičítati dráze za zavinění, že nezastavila dopravu.

Překladištní tarif.

Sazeb překladištního vyjimečného tarifu 10 oddílu VII lze použiti jen, byl-li příjem zboží do překladiště zastaven.

Sazeb překladištního tarifu oddílu I. odst. 4 Aa lze použiti u zásilek, jež byly v překladišti zastiženy jakoukoliv překážkou, takže jejich naložení není možné a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých není překážky, by odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny.

Žalující dopravní společnost zaslala v červenci 1928 drahou cukr ze Skřivan do Mělníka-překladiště k další přepravě vodou do Hamburku větším počtem vagonů. Žaloby proti dráze o zaplacení 4.374 Kč a 3.942 Kč 20 h odůvodňovala žalobkyně takto: Žalobkyně měla v Mělníku překladišti zajištěn dostatečný lodní prostor, nemohla ho však plně pro náhlý pokles vody použít a tak zůstala v Mělníku větší část zboží, 38 vagonů, které musily být zaslány do Krásného Března-překladiště a teprve odtud po vodě dále do Hamburku. Železniční správa účtovala žalující straně lomené sazby ze Skřivan do Mělníka-překladiště a z Mělníka-překladiště do Krásného Března, ježto žalující strana byla nucena, když nalodění z Mělníka nebylo možné, zásilky v Mělníku vyplatit a novými nákladními listy dále do Krásného Března vypravit, čímž vznikla žalující straně podle jejího tvrzení škoda 4.650 Kč, na kterou bylo drahou bonifikováno 275 Kč 70 h, tedy škoda 4.374 Kč 40 h a podle druhé žaloby 3.942 Kč 20 h. Oba nižší soudy žaloby zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žaloby domáhají se náhrady rozdílů tarifu lomeného a nelomeného a tvrdí, že nákladní listy byly opatřeny doložkou: »Žádám však, bude-li příjem zboží do Mělníka-překladiště zastaven, aby železnice podle svého uvážení a na moje nebezpečí odeslala zásilku přímo do Krásného Března-překladiště firmě W. a spol., Děčín«. Žalobkyně však sama tvrdí, že příjem zboží do stanice Mělník-překladiště zastaven nebyl a dovozovala proto povinnost k náhradě z toho, že žalovaná železnice nezastavila příjem zásilek do stanice Mělník-překladiště, ač k tomu byla povinna. Povinnost tu dovozovala z ustanovení § 3 čís. 4 žel. dopr. řádu z roku 1921 úsudkem z opaku. Soud odvolací sdílí názor soudu prvního státního soudu, že ustanovení, na něž se žalobkyně odvolává, nepřipouští výklad, který mu žalobkyně dává o povinnosti železnice zastavit příjem zásilek v případě, jako je případ souzený. V odvolání poukazuje odvolatelka na ustanovení odd. I. odst. 4 A a) překladištního tarifu, který zní: »Sazeb překladištního tarifu lze užití též u zásilek, které byly v překladišti postiženy jakoukoli překážkou, takže jejich nalodění není možné, a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých takové překážky není, aby odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny...«. Z ustanovení toho dovozuje odvolatelka, že podle toho v souzeném případě musí jí být nahrazena přímá zlevněná sazba — správně má být rozdíl mezi sazbou touto a sazbou skutečně placenou. Soud odvolací však nesdílí tento názor odvolatelky, neboť ono ustanovení se nevztahuje na souzený případ a nelze užití obdoby. Rovněž nesprávně odvolává se žalobkyně na ustanovení výjimečného tarifu 10. odd. VII. překladištního tarifu — str. 44, odstavec č. 4. Ustanovení to jedná o přiznání návratkem přímé zlevněné sazby do překladiště, o něž jde, žalobkyně však odvolává se naň bezdůvodně, neboť výhoda ta poskytuje se podle doslovu úvodního odstavce jen za předpokladu, že byl příjem zboží do Mělníka-překladiště zastaven, čehož tu nebylo. V odd. I. překladištního tarifu jsou pod čís. 5 ustanovení o tom, kdy lze použít sazeb překladištního tarifu, je-li plavba zastavena pro zamrznutí. Není tam však ustanovení pro případ, je-li plavba zastavena pro nízký stav vody, nebo dokonce pro případ, o jaký jde v souzeném případě, že pro nízký stav vody nebylo lze plně využít lodního prostoru připraveného pro zásilky dopravené do překladiště.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobkyně opřela v žalobě žalobní nárok o tvrzení, že jí škoda byla zaviněna dráhou, která včas nezastavila příjem zboží do stanice Mělník-překladiště pro nízký stav vody a nedostatečnou přepravu z Mělníka, a o další tvrzení, že bylo povinností železnice řídit příjem a dopravu zboží ve shodě s paroplavbou, ona zavedla překladištní tarif v dohodě s paroplavbou, a měla tedy přijmouti zásilku ku přepravě jen potud, pokud jest další přeprava z překladišť po vodě možná. Podle všeobecného ustanovení § 3 čís. 4 žel. dopr. ř. nemůže prý dráha odepřítí přepravu, nebrání-li tomu okolnosti, jež jest považovati za vyšší moc, a musí tudíž zastaviti příjem zásilek, jež nemohou býti dopraveny pro překážky vyšší moci, v souzeném případě pro nízký stav vody. S názorem dovolatelky lze souhlasiti potud, že železnice musí podle § 3 čís. 4 žel. dopr. ř., vadí-li tomu okolnosti opodstatňující vyšší moc, odepřítí příjem dopravy, po případě zastaviti přepravu, ježto jest její povinností jakožto řádného obchodníka, by provedla přepravu zboží tak, aby uchránila odesílatele od škody, v souzeném případě od vyššího dovozného. Tuto péči ukládá jí už čl. 380 obch. zák. Než v souzeném případě bylo zjištěno, že v roce 1928 pro stanici Mělník-překladiště přijímání zboží pro překážku zastaveno nebylo, zejména že se tak nestalo pro nízký stav vody v Mělníce, ježto voda v Mělníce byla zdutá, a že tomu tak nebylo zejména v červenci 1928, a že teprve za dopravy zboží do Mělníka klesl vodní stav tou měrou, že lodního prostoru nebylo lze plně využiti. Při tomto zjištěném stavu věci jest bezpodstatnou výtkou dovolatelky, že dráze stav vody musel býti znám a že měla přijmouti zásilky ku přepravě jen potud, pokud byla přeprava po vodě možná, a že jest její zavinění v tom, že včas nezastavila příjem zboží do stanice Mělník-překladiště pro nízký stav vody. Pokud se dovolatelka dovolává doložky v nákladním listu, správně k tomu nižší soudy poukázaly, že sazeb překladištního výjimečného tarifu 10. oddílu VII. bylo by lze použiti jen, byl-li příjem zboží do Mělníka-překladiště zastaven, čemuž v souzeném případě tak nebylo. S tohoto hlediska nárok žalobní není opodstatněn.

Pokud se však v dovolání dovozuje, že žalobní nárok jest opodstatněn vzhledem na ustanovení překladištního tarifu oddíl I. 4. A, a že bylo vyhověno všem podmínkám tohoto ustanovení překladištního tarifu, takže dovolatelka měla nárok na účtování přímého dovozného a nikoliv lomeného, a v souvislosti s tím poukazuje k ustanovení onoho tarifu bod 3 a 6, nelze dovolání upřítí oprávnění, neboť dovolatelka, opřevší žalobní nárok o toto ustanovení již v první stolici, právem doličila již v odvolání, že podle překladištního tarifu oddílu I. odst. 4 A. a) lze sazeb jeho použiti u zásilek, jež byly v překladišti zastiženy jakoukoliv překážkou, takže jejich naložení není možné, a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých není překážky, by odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny. Je nesporno, že žalobkyně měla v Mělníku-překladišti lodní prostor zajištěný a lodě tam se nacházející nemohly pojmouti celé množství dopravovaného cukru pro

nastavší nízký stav vody. An překladištní tarif platí u zásilek, které byly v překladišti postiženy jakoukoliv překážkou, jest překážkou tou v souzeném případě, že zásilky cukru nemohly býti přepraveny pro nízký stav vody, a platí pro ně zlevněná sazba překladištního tarifu. Poněvadž jest zjištěno a je i nesporno, že se dovolatelka zachovala podle ustanovení bodu 3 a 6 oddílu I. překladištního tarifu a postarala se o další přepravu zboží do celní ciziny novými nákladními listy, jest nárok žalobní, pokud jde o uplatňované pohledávky 4.374 Kč 40 h a 3.942 Kč 20 h, co do důvodu opodstatněn.

Čís. 13610.

Traktor není silostrojem ve smyslu § 1 zákona o ručení za škody z provozu silostrojů ze dne 1. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.

Dráha ručí za své zaměstnance jen, je-li prokázána jejich nezdatnost (§ 1315 obč. zák.). Pokud nebyl závorář nezdatným.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 2020/32.)

Traktor žalovaného Arnošta M-a dostal se na trať právě, co byly spuštěny závory, a byl zasažen příjíždějícím vlakem, při čemž byly poškozeny i traktor i stroj vlaku. Žalobní nárok eráru proti Arnoštu M-ovi o náhradu škody, ani náhradní nárok Arnošta M-a proti eráru nebyl uznán procesním soudem první stolice důvodem po právu. Co do zdatnosti závoráře uvedeno v důvodech: Ohledně závoráře jest rozeznávati dvojí období jeho činnosti: a) spuštění závor, b) jeho chování před okamžikem, kdy zpozoroval překážku při spuštění závor, až ke srážce. Ohledně spuštění závor ustanovuje dopravní řád, že závory se musí uzavřít pět minut před příjezdem vlaku, a instrukce, že mají býti uzavřeny. V souzeném případě nabyt soud přesvědčení, že závory byly uzavřeny nejdříve 4 minuty 40 vteřin před přejetím vlaku. Signál byl dán tři minuty před odjezdem vlaku, doba jízdy činí 1 minutu 40 vteřin. Třebaže postup, počínati se spuštěním závor teprve, když se dává signál, který není určen pro hradláře, nýbrž pro stanici, znalce K-em byl označen jako nesprávný, přece soud v tom, že závorář teprve po signálu závory počal spouštět, nemohl spatřovati nezdatnost závoráře, a to z této úvahy: Především jde o nepatrný časový rozdíl. Napotomní chování závoráře dokazuje, že jde o spolehlivého, duchapřítomného a zdatného zaměstnance, dále jde o opěťovaný postup, který zůstal bez námitek a který zkušenostem závoráře úplně odpovídal a vyhovoval dopravním poměrům dráhy a silnice, dále nebylo pro závoráře důvodu, nespolehat se na přesnost signálu a jeho správného udání a posléze dalo mu předzváněcí zařízení, které sám jasně zvoniti slyšel, jistotu, že při normálních a předvídatelných poměrech železniční těleso bude včas vyklizeno. Z výpočtu znalce V-a vychází, že příliš otrocké dodržování předpisů by vedlo k tomu, že by závory byly zbytečně dlouho spuštěny. Správné jest, že oba znalci v tom se shodují, že též bezvadné fungování předzváněcího zařízení a silná frekvence na silnici nemohou zrušiti ustanovení, dodržovati lhůtu pět minut ke spuštění závor. Přesto jest soud přesvědčen, že nezdatnost závoráře, třebaže předpis věrně podle litery nedodržoval,